

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo

	<i>Vår dato</i>	<i>Vår referanse</i>
	06.10.2016	2016/2574
<i>Saksbehandlere,</i>	<i>Arkivnr.</i>	<i>Deres referanse</i>
Ann-Kristin Ødegaard, Øystein Engen, Magne Djup	008	16/1559-2

Høringsuttalelse - Kommunelovutvalgets utredning 2016: 4 - Ny kommunelov

Det vises til departementets høringsnotat med høringsfrist 6. oktober 2016.

§§ 1-1 og 2-2 - Formål og selvstyret

Vi deler mindretallets syn på at folkestyre bør fremheves i formålsbestemmelsen.

Fylkesmannen konstaterer at et flertall i utvalget mener enkelte prinsipper for nasjonale myndigheters forhold til det kommunale selvstyre bør lovfestes i § 2-2. Vi er ikke uenig i prinsippene, men mener en lovfesting som foreslått har begrenset verdi og tiltrer her mindretallets syn (s. 61). Vi ser likevel at en bestemmelse som foreslått kan ha en viss informasjons- og symbolverdi.

Fylkesmannen anser det for øvrig uklart hva utvalget sikter til når det mener prinsippene «...også kan få betydning...ved statlig klagebehandling». Vi viser her til forvaltningsloven § 34 om vektlegging av det kommunale selvstyre. Vår erfaring er at det i kommunene er en manglende forståelse for skillet mellom rettsanvendelse, lovbundet skjønn og fritt skjønn. Er man innenfor forvaltningsskjønnet, skal og blir hensynet til det kommunale selvstyre tillagt stor vekt i vår klagebehandling. Det er uansett viktig at lovgiver gir klare rammer for klageinstansens kompetanse. En «prinsippvektlegging» er ingen tjent med – det skaper bare uklarhet både for borgerne, kommunene og statlig klageinstans. Vi tiltrer for øvrig det som sies om klage i pkt 29.3 i NOUen.

§§ 5-10 og 5-11 - Reglement

Fylkesmannen støtter kravet til at kommunen må klargjøre folkevalgte organers fullmakter. Etter vårt syn ville det her vært en fordel om kravet til skriftlighet, men valgfrihet i måten å gjøre det på (i arbeidsbeskrivelse, mandat, delegeringsreglement eller annet dokument), fremkom av lovteksten i § 5-10, istedenfor «reglement». Vi antar det her kan være praktisk å benytte delegasjonsreglementet.

<i>Postadresse:</i>	<i>Kontoradresse:</i>	<i>Telefon Statens hus:</i>	<i>Telefaks:</i>	<i>Org.nr.: 974 761 645</i>
Postboks 4034	Parkgt 36			
2306 Hamar	2317 Hamar	Sentralbord: 62 55 10 00	62 55 10 31	Banknr. 7694.05.01675

Vi erfarer ellers at ikke alle kommuner har et oppdatert, presist og/eller uttømmende delegasjonsreglement. Kravet til gjennomgang i starten av hver valgperiode bør derfor vurderes styrket i ny lov. Det ville også vært en fordel om loven stilte minimumskrav til konkretisering av myndighetstildelingen.

§ 7-6 fjerde ledd – kjønnsbalanse

Vi registrerer at utvalget er delt i synet på hvor langt hensynet til kjønnsbalanse skal gå ved forholdsvalg i forhold til partienes rett til selv å bestemme personvalg. Det kan være nærliggende å stille spørsmål om det å oppnå minst 40% for begge kjønn er et så tungt argument at det bør gå foran det partiene og velgerne har ønsket. Vi registrerer for øvrig at kommunene her har samlet seg om følgende uttalelse; *«Ønsker en å sikre 40 % av hvert kjønn også ved forholdstallsvalg bør hvilken gruppe som skal sikre dette avgjøres enten ved loddtrekning eller at den gruppe med størst ubalanse sørger for dette.»*

§§ 11-10 og 13-3 - Inhabilitet

Det er positivt at de særlige habilitetsreglene i gjeldende § 40 er klargjort og delt i §§ 11-10 og 13-3.

Økonomiforvaltning

Fylkesmannen merker seg at grunnprinsippene er videreført i utkastet til økonomi-bestemmelser. Det er bra. Vi vil videre gi uttrykk for at lovteksten nå framstår mer oversiktlig og ryddig enn tidligere. Det er likevel noen punkter Fylkesmannen har merknader til:

§ 14-5 Årsbudsjettets bindende virkning. Budsjettstyring

Fylkesmannen mener det bør vurderes om rapporteringsplikten bør utvides. Vi mener det med fordel kan rapporteres til kommunestyret ved utgangen av hvert kvartal. De fleste kommuner behandler regnskapet for foregående år i kommunestyret i juni. Det kan være en fordel at man i samme møte får seg forelagt prognoser for inneværende år.

§ 14-9 Skillet mellom drift og investering

Fylkesmannen har merket seg at det forslås at departementet i særlige tilfeller kan gi dispensasjon til å finansiere driften med inntekter fra realisasjon av kapitalverdier. Vi mener det er uheldig å åpne for slik mulighet. Vår erfaring tilsier at det er kommuner med svak økonomi og økonomistyring som vil ty til slike løsninger. Dette er kommuner som absolutt ikke bør foreta slike grep. Det vil lett oppstå situasjoner som gjør det vanskelig for dispensasjonsmyndigheten. Vi mener derfor det ikke bør åpnes for slike unntak.

§ 14-16 Garantier

Det er positivt at loven i andre ledd nå synliggjør kravet til risikovurdering. Vi erfarer nemlig at dette ofte er mangelfullt omtalt i kommunenes saksframlegg i garantisaker. Fylkesmannen anser at utvalget har gitt en god redegjørelse for begrepet «næringsvirksomhet» i tredje ledd. Denne er sammenfallende med vår forståelse.

Fylkesmannen må fra tid til annen (midlertidig) underkjenne garantivedtak fordi kravene i garantiforskriften §§ 2-4 ikke er ivaretatt. I lovforslagets fjerde ledd heter det at departementet ved godkjenningen skal «bare vurdere om garantien er i strid med andre og tredje ledd». Vi antar formålet er å tydeliggjøre at garantivedtak ikke kan underkjennes ut fra f.eks. hensiktsmessighetsbetraktninger (hvilket for øvrig aldri har vært vurdert eller praktisert av Fylkesmannen i Hedmark). Formuleringen («bare») fremstår likevel noe uheldig da bestemmelsen også bør nevne formkravene i garantiforskriften, evt. medta en henvisning til siste ledd. Kommunene, garantimottaker og tredjepart er alle tjent med at godkjenningsordningen også kan sikre at garantistillelsen er entydig.

Kapittel 28 Lovlighetskontroll

Fylkesmannen kan i hovedsak tiltre lovforslagets videreføring av gjeldende rett med enkelte klargjøringer. Vi er i tvil om det er et heldig grep å erstatte «avgjørelse» med «vedtak», selv om det i praksis alltid vil dreie seg om dette. Problemet her er at vedtaksbegrepet ikke er ment å være sammenfallende med forvaltningslovens definisjon.

Vi savner videre en drøftelse av om det er enkelte typer avgjørelser som ikke er egnet for lovlighetskontroll av Fylkesmannen. Vi sikter særlig til vedtak som innebærer prøving opp mot EØS-reglene, mest praktisk regelverket om offentlige anskaffelser og om ulovlig offentlig støtte. Vi peker på at det her dels er etablert andre klageordninger (KOFA og ESA) og dels at Fylkesmannens avgjørelse ikke vil være autoritativ.

§ 29-1 ROBEK-registeret

Fylkesmannen merker seg at det er åpnet for at flere forhold enn tidligere kan føre til innmelding i ROBEK. Vi er skeptiske til hvorvidt det er nødvendig å tallfeste en størrelse slik det er gjort i pkt. d. Etter dette vil f.eks. en kommune med et driftsbudsjett på 200 mill kroner og som har et akkumulert merforbruk som overstiger 6 mill kroner meldes inn i ROBEK. Vi mener dette kan virke strengt og ramme «tilfeldig». Videre mener vi at slike forhold vil fanges opp av bokstav c.

Fylkesmannen har for øvrig ingen vesentlige merknader til utredningen.

Med hilsen

Sigbjørn Johnsen

Bernhard A. Caspari
direktør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.